

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 13086
Tarih : 01.06.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 01/06/2021 11:33
Sayı: E-120.10-
0823061

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'ye sığınan mülteci/göçmen ve sığınmacı kadınlara reva görülen, insan onuruna yakışmayan ucuz iş gücü nedeniyle oluşan sömürü sisteminin araştırılması, insana yakışır iş fırsatlarının yaratılması, daha iyi çalışma ve yaşam koşullarının düzenlenmesi, istihdam olanaklarının kolaylaştırılması, ulusal ve uluslararası sözleşmeler doğrultusunda düzenlemelerin hayata geçirilmesi, iş yaşamında göçmen/mülteci/sığınmacı kadınlara karşı işlenen her türlü suçlarda uygulanmakta olan cezasızlık politikasına karşı yaptırıcı tedbirler alınması ve mülteci/göçmen, sığınmacı kadınların çalışma yaşamlarında karşılaştıkları sorunların tüm boyutlarıyla tespit edilerek mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Savaşlar, toplum içindeki ideolojik etnik ve dinsel çatışmalar, kıtlık, açlık, salgınlar ve doğal afetler gibi bireylerin yaşamını tehdit eden zorunlu nedenlerin yanı sıra daha iyi ekonomik koşullarda yaşamak ve kendini geliştirecek olanak arayışı nedeniyle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan ve göçmen, mülteci ve sığınmacıların yarısına yakını kadınlar ve kız çocukları oluşturmaktadır. Kadın mülteci/göçmen işgücü; çalışma koşulları ve emek piyasasında haklar temelinde karşılaşılan problemler gibi konularda daha dezavantajlı bir grubu oluşturmaktadır.

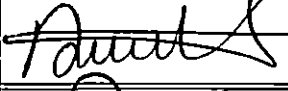
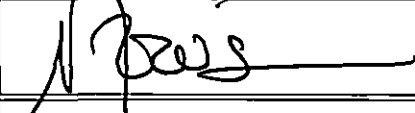
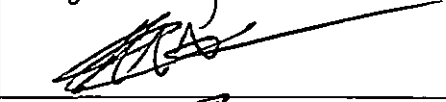
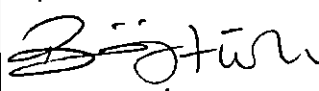
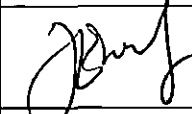
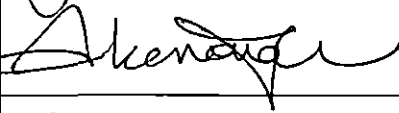
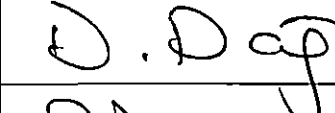
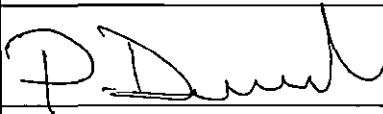
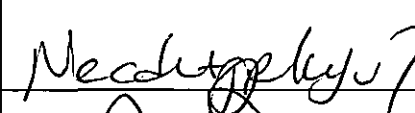
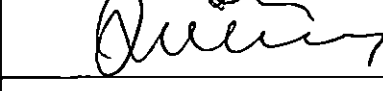
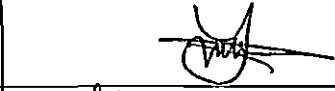
Uluslararası göçü toplumsal cinsiyetçi bağlamda değerlendiren birçok araştırma ve çalışmada 4857 sayılı iş kanunu 5. maddesi eşit davranma ilkesine göre "iş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz hükmüne rağmen haklardan ve insan haklarından kısıtlı bir şekilde yararlanabilmekte olan mülteci/göçmen/sığınmacı kadınların çalıştıkları işler ve karşı karşıya oldukları piyasa koşullarının dışlayıcı ve ayrımcı bir nitelik arz etmekte olduğu birçok araştırma ve rapora yansımaktadır.

Genel olarak dünyada halen bütün uluslararası göçmenlerin yaklaşık yarısına yakınını oluşturan ve toplumdaki sosyal düzende en ağır koşullarda yaşamlarını sürdürmek zorunda kalan kadınlar ve kız çocukları Türkiye'de çalışma yaşamında istendiği zaman işgücüne çekilen ya da çıkarılan rezerv işgücü ordusu olarak gören sermayenin ucuz iş gücü olarak sömürdüğü, özellikle işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı kötü çalışma koşullarında, emek yoğun sektörlerde düşük ücretlerle ve uzun çalışma saatleri ile kayıt dışı, şiddete, istismara, hak ihlallerine maruz bir şekilde ve güvencesiz çalışmak zorunda kalmakta ve yaşam koşulları daha da kötüleşmektedir.

En güvencesiz işlerde çalışan göçmen kadınlar, toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın çeşitli biçimlerine maruz kalmaktadırlar. Yasal güvenceden yoksunluk ve yoksulluk, kadın göçmenleri işverene bağımlı kılmakta ve bağımlılık ilişkisi, istismar ve sömürünün yeni yollarını da beraberinde getirmektedir. Göçmen kadınlar, göçmen olmaları nedeniyle, kayıt dışı kâr elde etmenin temel kaynağı olarak görülürken, pek çok göçmen kadın ev işçisi olarak ev içi hizmeti, bakım hizmeti (çocuk bakımı, yaşlı bakımı) alanında kayıt dışı çalışmaktadırlar. Ev içi hizmetlerin hanelerde yapılıyor olması, sınır dışı edilmekten korkan ve kamuya açık işyerlerinde tespit edilme riski daha yüksek olan belgesiz göçmenler için "sığınak" olabilirken, çok sık yaşanan istismar vakalarına da yol açmaktadır. Türkiye'de ev hizmetlerinde çalışan göçmen kadınlarla ilgili yapılan çok sayıda çalışmada ev işçilerinin bir bölümünün, işverenleri tarafından pasaportlarına el koyma,

aşğılama, sözlü taciz, cinsel taciz, yatacak yer vermeme, yemek kaplarını ve yemek mekânını ayırma, eve kapatma, ayrımcı söylemler gibi kötü muamele ve şiddete maruz kalabildiklerini ortaya koymuştur.

Bahse konu tüm bu sebeplerden dolayı statüleri gereğı çalışma hayatında hassas grup olarak kabul edilen göçmen, mülteci, sığınmacı kadınların çalışma hayatında yaşadıkları sorunların ve iş sağlığı alanında uğradıkları eşitsizliklerin irdelenmesi, göçmen, mülteci ve sığınmacıların yaşadıkları sorunları çözmeye ve haklarını korumaya yönelik ulusal politikalar ile pratikler geliştirmesi ve bu kişilere insanlık onuruna yakışır biçimde çalışma ve yaşam koşulları sağlanması, Türkiye’de bulunan Geri Gönderme Merkezleri’nde yaşanan hak ihlallerinin araştırılması ve kadınlara kötü muamelede bulunan görevlilerin cezalandırılması amacıyla ivedilikle bir meclis araştırması gereğı doğmaktadır.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	